Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru petiții

2023/2120(INI)

11.9.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la raportul anual privind activitățile Ombudsmanului European în 2022
(2023/2120(INI))

Comisia pentru petiții

Raportor: Peter Jahr

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

EXPUNERE DE MOTIVE.....8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la raportul anual privind activitățile Ombudsmanului European în 2022 (2023/2120(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere raportul anual privind activitățile Ombudsmanului European în 2022,

– având în vedere articolul 10 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE),

– având în vedere articolul 15, articolul 24 alineatul (3), articolul 228 și articolul 298 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere articolele 11, 41, 42 și 43 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

– având în vedere Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CNUDPH),

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2021/1163 al Parlamentului European din 24 iunie 2021 de stabilire a statutului și condițiilor generale pentru exercitarea funcțiilor Ombudsmanului (Statutul Ombudsmanului European) și de abrogare a Deciziei 94/262/CECO, CE, Euratom[1],

– având în vedere Codul European al Bunei Conduite Administrative, astfel cum a fost adoptat de Parlament la 6 septembrie 2001,

– având în vedere Acordul-cadru de cooperare încheiat între Parlament și Ombudsmanul European la 15 martie 2006, intrat în vigoare la 1 aprilie 2006,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind activitățile Ombudsmanului European,

– având în vedere articolul 54 și articolul 142 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru petiții (A9-0000/2023),

A. întrucât raportul anual privind activitățile Ombudsmanului European în 2022 a fost prezentat oficial Președintei Parlamentului European la 28 aprilie 2023 și întrucât Ombudsmanul, dna Emily O'Reilly, și-a prezentat raportul în fața Comisiei pentru petiții la 27 iunie 2023 la Bruxelles;

B. întrucât, în temeiul articolelor 20, 24 și 228 din TFUE, Ombudsmanul European este împuternicit să primească plângeri care privesc cazuri de administrare defectuoasă în

[1] JO L 253, 16.7.2021, p. 1.

activitatea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, cu excepția Curții de Justiție a Uniunii Europene în exercitarea funcției sale judiciare;

C. întrucât articolul 15 din TFUE prevede că, „în scopul promovării unei bune guvernări și asigurării participării societății civile, instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii acționează respectând în cel mai înalt grad principiul transparenței” și că „orice cetățean al Uniunii și orice persoană fizică sau juridică, care are reședința sau sediul statutar într-un stat membru, are drept de acces la documentele instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii”; întrucât, pentru protejarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor, este esențial să se asigure furnizarea unor servicii de înaltă calitate pentru cetățenii UE, precum și capacitatea administrației UE de a reacționa la nevoile și preocupările acestora;

D. întrucât articolul 43 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede că „[o]rice cetățean al Uniunii, precum și orice persoană fizică sau juridică care are reședința sau sediul social într-un stat membru au dreptul de a sesiza Ombudsmanul European cu privire la cazurile de administrare defectuoasă în activitatea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, cu excepția Curții de Justiție a Uniunii Europene în exercitarea funcției sale jurisdicționale”;

E. întrucât, în 2022, Ombudsmanul a deschis 348 de anchete, dintre care 344 s-au bazat pe plângeri, iar 4 au fost anchete din proprie inițiativă, și a închis 330 de anchete (dintre care 325 bazate pe plângeri și 5 din proprie inițiativă);

F. întrucât, în 2022, cea mai mare parte a anchetelor au vizat Comisia (197 de anchete sau 57,1 %), iar pe următoarele locuri s-au aflat Oficiul European pentru Selecția Personalului (22 anchete sau 6,3 %), Parlamentul (19 anchete sau 5,5 %) și Serviciul European de Acțiune Externă (16 anchete sau 4,6 %); întrucât restul anchetelor au fost distribuite după cum urmează: Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) (14 anchete sau 4,3 %), Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (7 anchete sau 2 %), alte instituții sau organisme ale UE (46 de anchete sau 13,5 %) și alte agenții ale UE (23 de anchete sau 6,7 %);

G. întrucât, în 2022, cel mai mare procent din anchetele Ombudsmanului au vizat Comisia, ale cărei activități administrative beneficiază de o atenție publică considerabilă, având în vedere că ea este organul executiv al UE;

H. întrucât, în anchetele închise de Ombudsman în 2022, nu s-a constatat niciun caz de administrare defectuoasă în 37 % din cazuri, o soluție a fost oferită de instituție în 46,1 % dintre cazuri, nu au fost justificate anchete suplimentare în 12,7 % dintre cazuri, iar în 4,5 % din cazuri a fost constatată administrarea defectuoasă;

I. întrucât cele mai importante trei aspecte de interes examinate în anchetele finalizate de Ombudsman în 2022 au fost transparența și răspunderea (accesul la informații și la documente) (32 %), cultura serviciului (20 %) și respectarea drepturilor fundamentale (15 %); întrucât alte preocupări au inclus utilizarea adecvată a puterii discreționare (inclusiv în procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor), recrutarea, buna gestionare a aspectelor legate de personal, respectarea drepturilor procedurale, gestionarea adecvată a procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, buna gestiune financiară, etica și participarea publicului la procesul

decizional al UE;

J. întrucât, în 2022, Ombudsmanul a desfășurat, de asemenea, anchete și inițiative strategice mai ample cu privire la aspecte sistemice din instituțiile UE, acoperind aspecte etice, fenomenul „ușilor turnante”, asumarea răspunderii în procesul decizional, accesul la documente și drepturile fundamentale;

K. întrucât, în 2022, Biroul Ombudsmanului a sensibilizat și mai mult publicul cu privire la rolul Ombudsmanului în menținerea unor standarde ridicate de responsabilitate și transparență în administrația UE;

1. aprobă raportul anual pentru anul 2022 prezentat de Ombudsmanul European;

2. o felicită pe Emily O’Reilly pentru buna sa activitate și pentru eforturile sale continue de îmbunătățire a practicilor administrative și de promovare a responsabilității instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor UE, precum și pentru asigurarea accesibilității documentelor UE pentru cetățenii UE;

3. își exprimă aprecierea pentru continuarea cooperării constructive a Ombudsmanului European cu Parlamentul European, precum și cu alte instituții ale UE;

4. ia act de ancheta deschisă din proprie inițiativă pentru a evalua modul în care Comisia se asigură că interacțiunile sale cu reprezentanții sectorului tutunului sunt transparente;

5. aprobă rezultatul examinării de către Ombudsman a modului în care Comisia se asigură că experții externi implicați în evaluarea propunerilor de proiecte în cadrul Fondului european de apărare nu au conflicte de interese; subliniază importanța efectuării unei evaluări aprofundate a conflictelor de interese ale experților desemnați;

6. salută propunerea Comisiei, ca răspuns la constatările Ombudsmanului în urma anchetei sale în cazul BlackRock, de a modifica Regulamentul financiar pentru a include posibilitatea de a respinge ofertanții în cazul în care aceștia se află într-un conflict de interese; ia act de sugestia Ombudsmanului adresată Comisiei de a-și actualiza orientările privind procedurile de achiziții publice pentru contractele legate de politici, în vederea prevenirii conflictelor de interese;

7. subliniază faptul că, în urma unei anchete a Ombudsmanului privind fenomenul „ușilor turnante”, Comisia își îmbunătățește modul în care tratează problema și solicită informații din partea foștilor membri ai personalului cu privire la modul în care respectă restricțiile relevante; apreciază publicarea mai rapidă de către Comisie a prezentării anuale a membrilor personalului său de conducere care solicită permisiunea de a se angaja la alt loc de muncă, precum și evaluarea acestor cereri; salută faptul că personalului aflat în concediu fără plată i se interzice să se angajeze în domenii în care există riscul de conflict de interese;

8. salută ancheta din proprie inițiativă deschisă de Ombudsman pentru a evalua modul în care Banca Centrală Europeană (BCE) gestionează problema „ușilor turnante” și sprijină solicitarea Ombudsmanului adresată BCE de a aplica norme mai stricte care să reglementeze transferurile personalului în sectorul privat; sprijină recomandarea ca personalul BCE să facă obiectul unor cerințe stricte privind perioadele de

incompatibilitate și ca perioada în care foștilor membri ai personalului BCE li se interzice să desfășoare activități de lobby pe lângă foștii lor colegi ar trebui să fie mărită;

9. subliniază că participarea cetățenilor la procesul decizional al UE este importantă pentru legitimitatea ei; apreciază angajamentul Ombudsmanului de a promova responsabilitatea în procesul decizional al UE, în special în domeniul deciziilor de mediu; salută intenția Ombudsmanului de a-și intensifica controlul asupra activităților Băncii Europene de Investiții (BEI), în special în ceea ce privește publicarea în timp util a informațiilor referitoare la proiectele legate de mediu și de finanțele BEI, pentru a acorda publicului suficient timp pentru a-și exprima preocupările;

10. salută publicarea de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, în colaborare cu Biroul Ombudsmanului European, a documentului de politică intitulat „Către principii de bune practici pentru transparența guvernamentală în utilizarea fondurilor de redresare”, care oferă orientări guvernelor cu privire la asigurarea transparenței și a responsabilității în utilizarea fondurilor de redresare în urma pandemiei de COVID-19;

11. sprijină solicitarea Ombudsmanului adresată Comisiei de a divulga în mod proactiv mai multe informații privind aprobarea planurilor strategice ale statelor membre în cadrul politicii agricole comune; solicită Direcției Generale Agricultură și Dezvoltare Rurală a Comisiei să respecte recomandările Ombudsmanului și să urmărească o mai bună reprezentare a intereselor fermierilor și ale societății civile în cadrul reuniunilor și schimburilor cu reprezentanții grupurilor de interese;

12. recunoaște că este important ca toate instituțiile să trateze cererile de acces la documente în timp util, astfel încât să se mențină relevanța informațiilor; salută resursele suplimentare alocate de Comisie pentru îmbunătățirea eficienței în tratarea cererilor de acces la documente;

13. ia act de activitatea Ombudsmanului de a emite recomandări practice pentru administrația UE cu privire la înregistrarea mesajelor text și instantanee legate de muncă și subliniază importanța pentru instituțiile UE a respectării acestor recomandări pentru a alinia practicile administrației UE la metodele moderne de comunicare; salută răspunsul Comisiei că va emite orientări suplimentare cu privire la instrumentele moderne de comunicare, cum ar fi mesajele text;

14. subliniază importanța anchetelor Ombudsmanului privind respectarea drepturilor omului de către administrația UE; sprijină solicitarea Ombudsmanului adresată Comisiei să creeze un portal nou și separat de soluționare a plângerilor privind presupuse încălcări ale drepturilor omului și să îl facă accesibil pentru plângeri legate de drepturile omului, primite de la organizațiile societății civile și alte părți interesate din țări cu care UE are acorduri comerciale;

15. evidențiază că Ombudsmanul a efectuat o anchetă strategică cu privire la modul în care Frontex își respectă obligațiile în materie de drepturi fundamentale în temeiul

mandatului său extins în temeiul Regulamentului 2019/1896[2];

16. salută faptul că, pe baza recomandărilor practice ale Ombudsmanului privind utilizarea limbilor oficiale în comunicarea cu publicul, rețeaua agențiilor UE a convenit asupra orientărilor privind politicile multilingve;

17. ia act de faptul că, în 2022, Statutul Ombudsmanului European a fost actualizat cu dispoziții de punere în aplicare care detaliază procedurile de lucru ale Biroului Ombudsmanului;

18. salută angajamentul Ombudsmanului de a monitoriza aplicarea CNUDPH de către administrația UE; apreciază activitatea Ombudsmanului în calitate de membru al Cadrului UE pentru CNUDPH;

19. subliniază rezultatele anchetei din proprie inițiativă referitoare la modul în care Comisia monitorizează fondurile structurale și de investiții ale UE (ESI) pentru a se asigura că acestea sunt utilizate pentru a consolida drepturile persoanelor cu dizabilități la o viață independentă și la incluziune; salută sugestia de orientări mai clare cu privire la necesitatea de a promova dezinstituționalizarea în contextul utilizării fondurilor ESI;

20. încurajează Ombudsmanul să continue schimburile de experiență și de bune practici cu ombudsmanii naționali prin intermediul Rețelei europene a ombudsmanilor (ENO); apreciază faptul că conferința anuală ENO din 2022 s-a axat pe cele mai bune practici pentru a-i ajuta pe refugiați și a abordat efectele digitalizării serviciilor publice asupra drepturilor cetățenilor; salută adăugarea birourilor ombudsmanilor ucrainean și moldovean la ENO;

21. încurajează dialogul fructuos dintre Ombudsman și Comisia pentru petiții a Parlamentului European; evidențiază că colaborarea intensivă dintre cele două organisme contribuie la mărirea responsabilității democratice a instituțiilor UE;

22. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție, precum și raportul Comisiei pentru petiții, Consiliului, Comisiei, Ombudsmanului European, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și avocaților poporului ai acestora sau organelor competente similare.

[2] Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624 JO L 295, 14.11.2019, p. 1.

EXPUNERE DE MOTIVE

Raportul anual privind activitățile Ombudsmanului European în 2022 a fost prezentat oficial Președintei Parlamentului European, Roberta Metsola, la 28 aprilie 2023, iar Ombudsmanul, Emily O'Reilly, și-a prezentat raportul în fața Comisiei pentru petiții la Bruxelles, la 27 iunie 2023.

Mandatul Ombudsmanului este consacrat de articolele 24 și 228 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Articolul 24 din TFUE, precum și articolul 43 din Carta drepturilor fundamentale a UE, instituie dreptul de a înainta o plângere Ombudsmanului European. În conformitate cu articolul 228 din TFUE, Ombudsmanul European, ales de Parlamentul European, este împuternicit să primească plângeri din partea oricărui cetățean al Uniunii sau din partea oricărei persoane fizice sau juridice care își are reședința sau sediul înregistrat într-un stat membru, cu privire la cazuri de administrare defectuoasă în activitățile instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, cu excepția Curții de Justiție a Uniunii Europene acționând în exercitarea funcției sale jurisdicționale.

Un alt element fundamental, legat în special de rolul Ombudsmanului, este articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a UE unde se subliniază că „orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii".

Ombudsmanul European ajută persoanele fizice, întreprinderile și organizațiile care se confruntă cu probleme legate de administrația UE prin tratarea plângerilor pe care le trimit, cât și prin încercarea de a promova bune practici administrative, identificând proactiv aspecte sistemice mai generale din cadrul instituțiilor UE. Ombudsmanul nu este întotdeauna în măsură să ancheteze toate plângerile primite, dar Biroul ei încearcă totuși să ajute toate persoanele care solicită asistență, de exemplu oferindu-le recomandări privind alte posibilități de recurs.

În 2022, 16 569 de cetățeni au solicitat ajutorul serviciilor Ombudsmanului, dintre care 13 313 au beneficiat de consiliere prin intermediul ghidului interactiv de pe site-ul Ombudsmanului, iar restul de 1 038 cereri de informare au primit răspuns de la serviciile Ombudsmanului și 2 238 de sesizări au fost tratate ca plângeri de către Ombudsman.

Din numărul total de 2 238 de plângeri prelucrate de Ombudsman în 2022, 755 s-au înscris în mandatul său, iar 1 483 s-au aflat în afara acestuia.

În 2022, Ombudsmanul European a prelucrat 1 483 de plângeri al căror obiect nu era de competența sa, în special pentru că nu viza activitatea administrației Uniunii Europene. Peste 40 % din aceste plângeri erau din Spania, Polonia și Germania, numai Spania reprezentând jumătate din această cifră. Plângerile care nu țineau de competența sa au vizat în principal probleme întâmpinate cu organele publice naționale, regionale sau locale, precum și cu instanțele naționale sau internaționale (cum ar fi Curtea Europeană a Drepturilor Omului). Un număr mare de plângeri ale cetățenilor vizau entități private, printre care bănci, întreprinderi și platforme online, precum și companii aeriene. Ombudsmanul a primit și multe plângeri aflate în afara competenței sale, legate de criza umanitară din Ucraina ca urmare a invaziei Rusiei. Ombudsmanul a continuat să primească un număr mare de plângeri în afara competenței sale legate de pandemia de COVID-19. Acestea au vizat, în principal, măsurile adoptate de

autoritățile naționale ca răspuns la pandemie și dreptul de a circula liber pe teritoriul UE. Alte plângeri din această categorie priveau instituțiile UE, dar aveau ca obiect activități politice sau legislative.

Ombudsmanul a informat autorii plângerilor cu privire la alte organisme care i-ar putea ajuta și a clarificat mandatul Ombudsmanului. De asemenea, cu acordul autorilor plângerilor, Ombudsmanul a înaintat unele plângeri către membrii potriviți din cadrul Rețelei europene a ombudsmanilor (ENO). În cazurile în care reclamanții și-au exprimat nemulțumirea față de anumite acte legislative ale UE, în general Ombudsmanul i-a sfătuit să se adreseze Comisiei pentru petiții a Parlamentului European. Autorilor plângerilor care au ridicat alte probleme, inclusiv punerea în aplicare a legislației UE, li s-a recomandat să se adreseze Comisiei Europene, ombudsmanilor naționali sau regionali sau rețelelor UE, cum ar fi Europe Direct, Solvit și Centrele Europene ale Consumatorilor.

În 2022, Ombudsmanul a deschis 348 de anchete, dintre care 344 s-au bazat pe plângeri, iar patru au fost anchete din proprie inițiativă, închizând 330 anchete (dintre care 325 bazate pe plângeri și 5 anchete din proprie inițiativă).

Cea mai mare parte a anchetelor au vizat Comisia (197 de anchete sau 57,1 %); pe următoarele locuri s-au aflat Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO) (22 anchete sau 6,3 %), Parlamentul (19 anchete sau 5,5 %), Serviciul European de Acțiune Externă SEAE) (16 anchete sau 4,6 %). Restul au fost distribuite după cum urmează: Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX) (14 anchete sau 4,3 %), Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (7 anchete sau 2 %), alte agenții ale UE (23 de anchete sau 6,7 %) și alte instituții (46 de anchete sau 13,5 %);

Anchetele închise de Ombudsmanul European în 2022 au fost soluționate de instituție, s-au găsit soluții în 152 de cazuri (46,1 %), nu s-au constatat cazuri de administrare defectuoasă în 122 de cazuri (37,0 %) și doar în 15 cazuri Ombudsmanul a constatat cazuri de administrare defectuoasă și instituția a aprobat o recomandare (4,5 %).

Durata medie a anchetelor privind cazurile închise de Ombudsmanul European a fost mai mică de 6 luni, deoarece: 157 de cazuri (48 %) au fost închise în termen de 3 luni, 126 de cazuri (38 %) au fost închise în 3-12 luni, 36 de cazuri (11 %) au fost închise în 12-18 luni și doar 11 cazuri (3 %) au fost închise după mai mult de 18 luni.

În 2021, instituțiile UE au cooperat în mod satisfăcător cu Ombudsmanul în 79 % din cazuri. Din cele 33 de propuneri formulate de Ombudsman pentru corectarea sau îmbunătățirea practicilor administrative, instituțiile UE au reacționat pozitiv la 26.

Cele mai importante trei aspecte de interes pentru Ombudsman, în anchetele finalizate în 2022, au fost transparența și răspunderea (accesul la informații și la documente) (32 %), cultura serviciului (20 %) și respectarea drepturilor fundamentale (15 %). Alte preocupări includ utilizarea adecvată a puterii discreționare (inclusiv în procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor), recrutarea, buna gestionare a aspectelor legate de personal, respectarea drepturilor procedurale, gestionarea adecvată a procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, buna gestiune financiară, participarea publicului la procesul decizional al UE, chestiuni etice și granturi, achiziții publice, contracte.

Pe lângă activitatea principală a Ombudsmanului legată de plângeri, Ombudsmanul

desfășoară, de asemenea, anchete și inițiative strategice mai ample cu privire la chestiuni sistemice cu instituțiile UE. În conformitate cu strategia „Către 2024” a Ombudsmanului, în 2022 s-a înregistrat o intensificare a activității strategice a Ombudsmanului, cu un număr mai mare de anchete și inițiative deschise cu privire la o gamă variată de aspecte. În cadrul activității sale strategice din 2022, Biroul Ombudsmanului a deschis noi anchete strategice pe diferite teme:

- **Chestiuni etice**

Menținerea de standarde înalte de etică în administrația UE este un domeniu esențial al activității Ombudsmanului. Aceasta vizează punerea în aplicare a normelor privind practica „ușilor turnante”, conflictele de interese și întâlnirile cu reprezentanții grupurilor de interese.

Ombudsmanul a solicitat Comisiei informații cu privire la modul în care asigură transparența și o reprezentare echilibrată a intereselor în contextul politicii agricole comune (PAC). Ombudsmanul a formulat mai multe observații cu privire la această chestiune, solicitând mai multe discuții privind PAC cu cetățenii și cu alte părți interesate, pe lângă reprezentanții sectorului agricol. Ombudsmanul a îndemnat Comisia să publice în mod proactiv mai multe informații cu privire la aprobarea „planurilor strategice” ale statelor membre, care detaliază modul în care vor fi îndeplinite obiectivele PAC.

Ombudsmanul a deschis o anchetă din proprie inițiativă pentru a evalua modul în care Comisia se asigură că interacțiunile sale cu reprezentanții grupurilor de interese din sectorul tutunului sunt transparente. Ancheta este o continuare a anchetelor anterioare din domeniu, inclusiv una din 2016 care a constatat că Comisia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății pentru controlul tutunului.

Rolul Ombudsmanului este și de a anticipa problemele de interes public și de a solicita în mod preventiv informații de la administrația UE. În acest context, Ombudsmanul a solicitat Comisiei mai multe detalii cu privire la modul în care se asigură că experții externi implicați în evaluarea propunerilor de proiecte în cadrul Fondului european de apărare (FEA) nu se află în conflict de interese. Ombudsmanul a remarcat că lista de experți nu este publică, ceea ce face și mai important ca obligațiile în materie de etică să fie puse în aplicare.

Ombudsmanul a salutat propunerea Comisiei de modificare a Regulamentului financiar pentru a include posibilitatea respingerii ofertanților dacă au un conflict de interese profesional. Amendamentul vine ca răspuns la constatările Ombudsmanului cu privire la decizia Comisiei de a atribui un contract de studiu societății BlackRock Investment Management într-un domeniu de reglementare și de interes financiar pentru aceasta.

- **„Fenomenul ușilor turnante”**

În 2022, Biroul Ombudsmanului a continuat să se concentreze asupra modului în care administrația UE tratează „fenomenul ușilor turnante”. În 2022, Ombudsmanul a continuat ancheta strategică amplă inițiată în februarie 2021 cu privire la modul în care Comisia gestionează situațiile de tip „uși turnante”. Ancheta strategică - care acoperă 100 de dosare - se concentrează asupra modului în care Comisia gestionează deplasările personalului către sectorul privat. Comisiei i s-a solicitat să publice mai rapid deciziile cu privire la noile locuri de muncă ale membrilor personalului, pentru a permite un control public în timp util. Comisia

a răspuns că, în cazurile în care există un risc reputațional pentru Comisie, va solicita foștilor membri ai personalului să raporteze cum respectă restricțiile, cum ar fi cele legate de activitatea de lobby pe lângă foștii colegi. De asemenea, a declarat că va publica prezentarea anuală a membrilor personalului său de conducere care solicită permisiunea de a se angaja la alt loc de muncă, precum și evaluarea acestor cereri într-un timp mai scurt decât înainte. În plus, personalului aflat în concediu fără plată i se interzice în prezent să se angajeze în domenii în care există riscul de conflict de interese.

După efectuarea unei anchete din proprie inițiativă privind modul în care Banca Centrală Europeană (BCE) gestionează fenomenul „ușilor turnante”, Ombudsmanul a solicitat băncii să aplice norme mai stricte în ceea ce privește trecerile personalului în sectorul privat și în special în sectorul financiar. Ombudsmanul a solicitat ca mai mulți membri ai personalului să facă obiectul unor cerințe de reflecție mai stricte și ca interzicerea activităților de lobby desfășurate de foștii membri importanți ai personalului BCE pe lângă foștii lor colegi să fie prelungită la un an. Ombudsmanul a făcut mai multe sugestii Băncii Europene de Investiții (BEI) pentru a consolida modul în care banca evaluează trecerea membrilor comitetului său executiv în sectorul privat. Această decizie a fost luată după decizia BEI de a aproba trecerea unui fost vicepreședinte la o societate de utilități care primise împrumuturi de la bancă.

- **Asumarea răspunderii în procesul de decizie**

Cetățenii UE au drept de acces la documentele deținute de instituțiile UE, iar Ombudsmanul este un mecanism de recurs pentru cei care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul la aceste documente.

În septembrie 2022, Ombudsmanul a lansat o consultare publică pentru a evalua dacă cetățenii au acces la informații actualizate legate de mediu. Întrebările aveau scopul de a afla cât de ușor este pentru public să obțină documente sau informații despre mediu și cum ar putea fi implicați cetățenii în mai mare măsură în pregătirea și aplicarea politicilor ecologice. În cadrul consultării s-au primit 18 răspunsuri, iar Ombudsmanul va lua măsuri subsecvente în 2023. Biroul Ombudsmanului a apelat la Secretariatul Comitetului pentru controlul respectării Convenției de la Aarhus pentru a afla mai multe despre rolul său în tratarea plângerilor referitoare la probleme de mediu.

Trei organizații ale societății civile (OSC) s-au plâns Ombudsmanului că Banca Europeană de Investiții (BEI) publică prea puține informații și prea târziu despre proiectele pe care le finanțează. Ombudsmanul a considerat că acțiunile întreprinse de BEI sunt insuficiente și a solicitat intensificarea controlului activităților băncii.

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) face parte dintr-un pachet de măsuri de stimulare fără precedent, finanțat de UE, menit să ajute economiile statelor membre să se redreseze în urma pandemiei de COVID-19. Ombudsmanul a întrebat Comisia cum va asigura asumarea răspunderii în ceea ce privește folosirea fondurilor, cum va putea publicul să vadă cu ușurință ce proiecte vor fi finanțate și dacă s-au atins obiectivele de etapă promise. De asemenea, Ombudsmanul a primit plângeri cu privire la refuzul accesului la documente referitoare la planurile de redresare din Germania, Franța, Țările de Jos, Suedia și Danemarca. În analizele sale, Ombudsmanul a subliniat importanța unor standarde ridicate de transparență în gestionarea MRR.

Un grup de organizații ale societății civile (OSC) și asociații s-au adresat Ombudsmanului după ce Comisia a considerat cele aproape 123 000 de răspunsuri individuale - trimise într-un singur document - la o consultare publică pe tema Inițiativei privind guvernanța corporativă sustenabilă, ca răspuns unic cu mai mulți semnatari. De asemenea, nu a rezumat la timp și în mod adecvat principalele preocupări exprimate prin intermediul campaniei. Ombudsmanul a considerat această abordare regretabilă și a solicitat Comisiei ca, pe viitor, să furnizeze informații mai bune cu privire la răspunsurile primite de la cetățeni prin intermediul platformelor de campanie.

Comisia a explicat cum culege informații cu privire la punerea în aplicare a Regulamentului general al UE privind protecția datelor în Irlanda, ca urmare a preocupărilor legate de faptul că nu a cules suficiente informații pentru a putea evalua cum se aplică legea. Ombudsmanul a considerat că explicațiile sunt satisfăcătoare, dar a îndemnat Comisia să fie mai prescriptivă în ceea ce privește nevoile sale de informații, astfel încât să poată monitoriza în mod adecvat acest domeniu important.

Ombudsmanul a solicitat Consiliului dacă ar putea să publice în mod proactiv mai multe documente referitoare la adoptarea de sancțiuni împotriva Rusiei. Consiliul a oferit o explicație detaliată și convingătoare cu privire la motivele pentru care în prezent este greu de realizat chiar și o transparență suplimentară marginală în acest domeniu.

- **Accesul la documente**

Ombudsmanul a reformat Biroul pe plan intern pentru a-i permite să lucreze mai eficient la soluționarea plângerilor și la abordarea problemelor sistemice din cadrul administrației UE. Acest lucru a dus la perioade mai scurte de tratare a plângerilor, precum și la rezultate pozitive importante în administrația UE într-o serie de domenii.

În 2022, Ombudsmanul a continuat să promoveze activitatea Biroului ca pe un mecanism de recurs pentru cei care solicită acces public la documente. Pe baza competenței Biroului în domeniu, Ombudsmanul a publicat un ghid detaliat privind dreptul de acces public la documentele UE. Acest instrument online conține întrebări și răspunsuri pentru publicul larg, precum și un ghid detaliat pentru părțile interesate specializate și pentru activiștii din domeniul transparenței. Ghidul oferă informații cuprinzătoare cu privire la aspectele practice și juridice ale dreptului de acces public.

Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) a fost de acord să publice pe site-ul său informații detaliate cu privire la detectările unor posibile deversări de petrol începând cu anul 2015. Ombudsmanul a lăudat acțiunea EMSA, care a urmat unei plângeri depuse de o platformă de jurnaliști de investigație.

În urma unei anchete, Consiliul a acordat acces la observațiile și întrebările inițiale adresate de statele membre cu privire la proiectul de act legislativ privind piețele digitale, dar abia după încheierea dezbaterilor legislative cu privire la acest act legislativ. Ombudsmanul a solicitat Consiliului să acorde un acces mai rapid la documentele legislative, astfel încât publicul să poată participa efectiv la discuțiile privind proiectele de acte legislative ale UE.

Comisia a acordat acces public la documentele privind achiziționarea a 1,5 milioane de măști medicale după aproape doi ani de la cererea inițială.

Ombudsmanul a lansat două anchete privind întârzierile în tratarea cererilor de documente: una dintre ele se referea la timpul de care are nevoie Comisia pentru a trata cererile de acces public, iar a doua, la modul în care Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) tratează aceste cereri.

- **Drepturile fundamentale**

În 2022, Ombudsmanul a solicitat Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) să își îmbunătățească asumarea răspunderii după efectuarea unei anchete strategice privind modul în care își respectă obligațiile în materie de drepturi fundamentale. Ancheta a examinat transparența operațiunilor comune ale Frontex cu autoritățile naționale de la frontierele UE, modul în care identifică motivele de îngrijorare legate de drepturile fundamentale și modul în care monitorizează returnarea persoanelor care solicită azil. Ombudsmanul a identificat mai multe domenii în care Frontex și-ar putea îmbunătăți practicile și a făcut sugestii privind modul de îmbunătățire a accesibilității mecanismului Frontex de tratare a plângerilor pentru persoanele care consideră că li s-au încălcat drepturile fundamentale.

O altă anchetă esențială legată de drepturile fundamentale s-a axat pe modul în care Comisia asigură respectarea de către autoritățile croate a drepturilor fundamentale în contextul operațiunilor de gestionare a frontierelor. Ombudsmanul a criticat întârzierea cu care Comisia a implementat un mecanism de monitorizare a gestionării frontierelor de către autoritățile croate și a solicitat Comisiei să raporteze până la începutul anului 2023, măsurile pe care le-a luat pentru a întări respectarea drepturilor fundamentale în contextul operațiunilor la frontieră care primesc fonduri UE.

Ombudsmanul a cerut Comisiei să furnizeze detalii privind modul în care asigură respectarea drepturilor omului în acordurile de comerț internațional pe care le semnează UE și a solicitat Comisiei să creeze un portal nou și separat de soluționare a plângerilor privind presupuse încălcări ale drepturilor omului și să examineze cum poate fi făcut accesibil pentru plângeri legate de drepturile omului, primite de la organizațiile societății civile și alte părți interesate din țări cu care UE are acorduri comerciale.

În 2020, Ombudsmanul a publicat un set de recomandări practice privind utilizarea limbilor oficiale ale UE în comunicarea cu publicul. Printre ele se numără stabilirea unei politici clare privind utilizarea limbilor oficiale, publicarea politicii și aplicarea ei consecventă. În toamna anului 2022, rețeaua de agenții ale UE a anunțat că, pe baza recomandărilor Ombudsmanului din 2020, a convenit un ghid și un model de politici multilingve.

- **Evoluția rolului Ombudsmanului**

În perioada 17-18 noiembrie, Ombudsmanul European și Departamentul de Drept și Școala de Guvernanță Transnațională a Institutului Universitar European au organizat o conferință la Florența, în Italia, pentru a examina cum a evoluat rolul Ombudsmanului European în sensul asigurării unei administrații UE independente, transparente și responsabile. Evenimentul a reunit diverse puncte de vedere din partea mediului universitar, a societății civile, a administrației UE și a Biroului Ombudsmanului European. Diversele grupuri au discutat cum s-a dezvoltat rolul Ombudsmanului de-a lungul anilor, cum poate încuraja „puterea necoercitivă” a Ombudsmanului schimbări pozitive, precum și rolul transparenței în realizarea

responsabilității la nivelul instituțiilor UE.

Conferința anuală a Rețelei europene a ombudsmanilor (ENO) a abordat unele probleme majore cu care se confruntă ombudsmanii, cum ar fi protejarea drepturilor persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina și a salutat intrarea birourilor ombudsmanilor din Ucraina și Moldova în rețea. Conferința anuală ENO din 2022 de la Strasbourg s-a axat pe rolul pe care îl pot juca ombudsmanii în perioade de criză.

- **Relațiile cu Parlamentul European**

În 2022, Ombudsmanul European a menținut o cooperare strânsă cu Parlamentul European, prezentând anchete-cheie la reuniunile comisiilor și participând la audieri și ateliere parlamentare pe teme legate de administrația UE, de drepturile fundamentale și de accesul la documente. În 2022, Ombudsmanul a participat la diferite evenimente și reuniuni organizate de Comisia pentru petiții, cum ar fi un atelier privind drepturile persoanelor cu handicap. Ea s-a întâlnit, de asemenea, cu președinta Comisiei pentru petiții, Dolors Montserrat, pentru a discuta despre cooperarea acestora în ceea ce privește abordarea preocupărilor cetățenilor, iar Comisia PETI și-a exprimat sprijinul pentru activitatea și strategia Ombudsmanului în cursul schimbului anual de opinii cu privire la activitățile Ombudsmanului.

- **Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap**

În calitate de membru al acestui cadru, Ombudsmanul acordă deosebită atenție aplicării Cadrului UE pentru Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap de către administrația UE. În plus, în 2022 Ombudsmanul a tratat anchete importante legate de drepturile persoanelor cu handicap. În aprilie, Ombudsmanul a închis ancheta din proprie inițiativă referitoare la modul în care Comisia Europeană monitorizează fondurile structurale și de investiții ale UE pentru a se asigura că sunt utilizate pentru a promova dreptul persoanelor cu dizabilități la o viață independentă și la incluziune în comunitate. În octombrie 2022, Ombudsmanul a găzduit și un seminar hibrid pentru membrii Rețelei europene a ombudsmanilor, pentru a face schimb de informații și experiență în legătură cu standardele Directivei UE privind accesibilitatea site-urilor web și de punerea ei în aplicare.